

však jest žalovaný žalobkyni z právního důvodu, že jako uschovatel peněz, ač se podmínka pod kterou je K-ovým vydati měl, nesplnila a splnit se již nemůže, K-ovým vydal, pokud se týče s nimi je súčtoval, podle § 964 obč. zák. vázán žalobkyni nahraditi škodu, která jí vzešla tím, že žalovaný proti povinnosti jemu podle § 961 obč. zák. uložené se svěření mu 90.000 Kč protismělně naložil. Nárok proti bratrům K-ovým a nárok proti žalovanému jsou tedy dva různé samostatné nároky, z nichž jeden druhý nevylučuje, takže pro posouzení žalobního nároku proti žalovanému jest úplně lhostejné, že žalobkyně nárok proti bratrům K-ovým, pokud se týče proti jich úpadkovým podstatám uplatňovala a později nároků těch se narovnáním vzdala. Žalobkyně tedy právem nárok svůj proti žalovanému uplatňuje, to tím spíše, že se jí vrácení peníze zaplaceného od K-ových dosud nedostalo a také nedostane a když při shora řečeném narovnání s úpadkovým správcem Dr. K-em nárok svůj proti žalovanému výslovně si vyhradila. Škoda, k jejíž náhradě žalovaný žalobkyni jest vázán, pozůstává jednak v 90.000 Kč, jež žalovanému dány byly do uschování a žalobkyni vráceny nebyly, jednak i ze zákonných úroků, jak mu byly přisouzeny nižšími soudy.

Čís. 8151.

Odpůrčí nárok.

Za podmínek § 2 (§ 3) odp. ř. lze odporovati i takovému právnímu jednání dlužníkovu, na jehož základě nabyla třetí osoba exekučního titulu. Lhostejno, že v době nabytí exekučního titulu nebyla sporna jsoucnost pohledávky, jen když byla sporna její splatnost.

Úmluva, čelící k tomu, by nastala dřívější splatnost pohledávky a tím bylo dosaženo dříve exekučního titulu, jest, za ostatních podmínek, odporovatelnou podle § 2 čís. 3 odp. ř.

Je-li odporovatelným již zřízení exekučního titulu, stávají se odporovatelnými i exekuční úkony, jichž se odpůrce odporovatelův domohl na základě takového exekučního titulu.

Odporující věřitel jest oprávněn požadovati to, co ušlo odporovatelným jednáním ze jmění dlužníkovu, aniž by bylo třeba zvláštního návrhu, by bylo právní jednání prohlášeno bezúčinným.

(Rozh. ze dne 16. června 1928, Rv I 2034/27.)

Pravoplatným rozsudkem prvního soudu ze dne 18. prosince 1926 bylo žalobci přisouzeno proti Edmundu R-ovi 16.815 Kč. Dne 21. prosince 1926 uzavřel Josef M. s Edmundem R-em soudní smír, podle něhož se Edmund R. zavázal zaplatiti Josefu M-ovi 6.000 Kč pod exekuci. Josef M. navrhl ku vydobytí 6.000 Kč proti Edmundu R-ovi exekuci zabavením a prodejem svršků, jež byla dne 30. prosince 1926 povolena a téhož dne zabavení vykonáno. Při dražbě dne 1. března 1927 vydražil Josef M. všechny zabavené svršky za 1.680 Kč a byl mu přikázán (po

srážce dražebních poplatků) zbytek rozvrhové podstaty 1.590 Kč. Žalobce vedl ihned po pravoplatnosti rozsudku prvního soudu ze dne 18. prosince 1926 proti Edmundu R-ovi exekuci, avšak bezvysledně. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na Josefu M-ovi, by bylo uznáno právem, 1. že nabytí vnučeného zástavního práva žalovaným na svrších Edmunda R-a jest proti žalobci bezúčinným a 2. že žalovaný jest povinen svoliti, by 1.590 Kč přikázaných mu rozdělovacím usnesením bylo vydáno žalobci na částečnou úhradu jeho pohledávky 16.815 Kč za žalovaným. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Není sporno, že žalovaný uzavřel dne 21. prosince 1926 s dlužníkem Edmundem R-em, s nímž jest sešvakřen, u okresního soudu smír, podle něhož se tento zavázal zaplatiti žalovanému 6.000 Kč s přísl., do 26. prosince 1926 pod následky exekuce, a že na základě tohoto smíru žádal žalovaný dne 28. prosince 1926 o mobilární exekuci proti dlužníkovi, která byla dne 30. prosince 1926 vykonána a že dne 1. března 1927 vydražil žalovaný svršky zabavené u dlužníka za 1.680 Kč a výtěžek že mu byl přikázán ku krytí jeho pohledávky 6.000 Kč. Odporuje-li žalobce z důvodu § 2 čís. 3 a § 3 čís. 2 odp. ř. jak smíru, tak i nabytí zájemního zástavního práva žalovaným na dlužníkových svrších a učinil-li návrh žalobní na prohlášení nabytí tohoto zástavního práva proti němu bezúčinným a na vynucení svolení žalovaného k vydání výtěžku, nelze shledati ani, že žalobní návrh jest s hlediska § 12 a 13 odp. ř. formelně nesprávným a odporoval zákonu, ani že není, hledíc ke skutkovým zjištěním nižších soudů předpokladů § 2 čís. 3 odp. ř. Jest zřejmo, že žalobce odporem proti smíru odporuje dlužníkovu právnímu jednání, jímž nabyl žalovaný exekučního titulu. Že i takové jednání jest odporovatelné, předpokládajíc, že jde o odporovatelnost podle § 2 nebo 3 odp. ř. vyplývá z ustanovení § 6 odp. ř. a je také názorem literatury (Bartsch, Pollak, str. 1036). Nevadí tomu ani, že jde o nárok, jehož existence není sporná, jak je tomu v souzeném případě, kde žalující strana sama v dovolací odpovědi to připouští. Sporným bylo jen, zda pohledávka, pro niž bylo nabyto žalovaným exekučního titulu, byla splatná v době nabytí titulu. Namítá-li žalovaný v odvolání a v dovolání, že jde o pohledávku splatnou již od roku 1924, jde o nepřipustnou novotu a žalovaný ocitá se v rozporu se svým tvrzením v první stolici a pro řešení sporné otázky jedině rozhodným, že šlo mezi ním a dlužníkem o pohledávku, ohledně níž slíbil dlužník žalovanému plnění podle možnosti. Splatnost její mohl tudíž žalovaný, neplatil-li dlužník, přivoditi podle § 904 obč. zák. jen soudním výrokem. Nebyla tudíž pohledávka žalovaného za dlužníkem Edmundem R-em před uzavřením smíru splatnou, neboť nebylo tu dosud soudního výroku. Byla-li soudním smírem splatnost pohledávky určena již do 5 dnů (26. prosince 1926), byla tím lhůta povinnosti dlužníkovy k plnění uměle přivoděna. Dospěl-li nyní odvolací soud na zá-

kladě skutkového zjištění, žalovaným ostatně v dovolání doznaného, že dlužník a žalovaný byli švakři, že žalovanému byly před uzavřením smíru známy nepříznivé majetkové poměry Edmunda R-a, a že jeho (žalovaného) právní zástupce věděl, že jest dlužník žalován, k závěru, že dlužník měl zkracovací úmysl a že žalovanému nemohl tento úmysl býti neznámým, kterýmžto závěrem jako skutkovým je dovolací soud vázán, nelze o tom pochybovati, že tato úmluva směřující k tomu, by nastala dřívější splatnost pohledávky a bylo tím dosaženo dříve exekučního titulu, jest odporovatelnou podle § 2 čís. 3 odp. ř. (Ehrenzweig str. 105). Úmluvou tou nastalo zkrácení věřitelů, neboť bylo jí zhoršeno jejich procesní postavení a byl při nejmenším stížen jejich zásah na jmění dlužníkovo (Ehrenzweig str. 110) a jsou proto vzhledem k ostatnímu zjištění odvolacího soudu splněny všechny předpoklady § 2 čís. 3 odp. ř. Je-li však už zřízení exekučního titulu odporovatelným, stávají se odporovatelnými podle ustanovení § 13 odp. ř. i exekuční úkony, jichž žalovaný se domohl na základě takového titulu. Jich odporovatelnost kotví v odporovatelnosti základního právního jednání žalovaného, v uzavření smíru (Bartsch-Pollak str. 208, 209, Ehrenzweig str. 115, 116, 314). Nebylo proto ani třeba zabývati se otázkou, zda jde, pokud se týče nabýtí zájemního zástavního práva, o odporovatelnost podle § 3 čís. 2 odp. ř. a zda lze mimo úpadek odporovati zajištění pravé pohledávky. Pokud jde o otázku formelní úpravy žalobního žádání, dlužno při jejím posuzování míti na zřeteli ustanovení §§ 12 a 13 odp. ř. Podle nich jest odporující věřitel oprávněn požadovati to, co odporovatelným jednáním ušlo ze jmění dlužníkova. Zvláštního návrhu, aby bylo právní jednání prohlášeno bezúčinným, zapotřebí není (Bartsch-Pollak str. 1054). Žalobce tudíž nepochybil, neučiniv žalobní návrh na zjištění bezúčinnosti smíru. Podle § 13 odp. ř. stačil pro posouzení věci návrh obsažený ve výroku prvního soudu pod 2.

Čís. 8152.

Bylo-li povoleno oddělení pozůstalostního jmění také k zabezpečení nároku nezletilce na povinný díl, jest vyřídití konečný účet opatrovníka pozůstalostního jmění v řízení nesporném.

(Rozh. ze dne 21. června 1928, R I 426/28.)

Pozůstalostní soud nevyřídil účet dědice ze správy pozůstalosti, maje za to, že jest ho vyřídití pořadem práva. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by, doplně řízení, vydal nové usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelé vycházejí z právního názoru projeveného v rozhodnutí nejvyššího dvoru soudního ve Vídni ze dne 24. října 1888, čís. 10.993